

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 4.— Núm. 146.—Diumenge 24 de Maig de 1903.

LO QUE VOLÈM

«Volèm la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volèm Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volèm ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Qüestions palpitants

Som dels que creyèm que estèm abocats a grans aconteixements. Si'l bon criteri perfectament compatible ab los grans interessos morals y materials de las potencias europeas, però incompatible ab las ambicions desenfadadas y cuasi-suicidas dels mateixos en aquestos moments en que tant necessaria és la calma y'l predomini de l'intel·ligencia, la diplomacia mundial no logra ofegar l'orgull de rassa y totas las miserables passions que són, per dirho aixís, lo principal signe de vida dels grans Estats sostinguts per la força, és segur lo trencament d'aquella pau artificial, que tants perjudicis y beneficis ha portat al món y és segura la conversió de l'Europa en un camp de batalla hont s'hi ventilan las qüestions que avuy preocupan a las cancelleries. Lo que no és segur, lo que és impossible preveure, és quins serán los vencedors y quins los vensuts; quins serán los que'n treuran un resultat práctic y quins ne treuran los perjudicis.

En primer lloch la qüestió de Macedonia, d'aquell poble infortunat que per vergonya de la civilisació viu baix lo despotisme del sultà roig, de l'assessors armenis, basta per si sola per encendre una guerra sagnanta. Las bombas de dinamita enjagadas pels macedonis en lo paroxisme de la desesperació contra ls seus opressors, són una senzella espurna que pot convertirse més tart en un gròs fogueral. Si la Bulgaria, que ha fomentat per sota má aquesta sublevació dels seus germans de rassa contra l'opressió turca, accepta, si las circumstancias li portan, una guerra ab Turquia, ja tenim encès lo gran fogueral de la discordia, ja tenim comensada una guerra de conseqüencias funestissimas pels que hi poden intervenir directament, però que no és impossible que ls Estats, quina extrema debilitat y vida anèmica no'ls permet lo manteniment de certa forma, pera lograr las sevas miras ambiciosas y intervindre directament en la lluita, siguin los que'n treguin los perjudicis més grans.

Deixant de banda la qüestió macedonica que, essent la base principal de l'equilibri diplomàtic, pot ésser la causa d'un trencament d'hostilitats, tenim a las portas mateixas de Espanya un altre problema diplomàtic pera resoldre y que aquesta no's pot mirar ab indiferència y té de representar-li lo seu paper, per trist que sigui. Per vehinatge, per afinitat de rassa, pels interessos que de tants segles hi posseïx, Espanya té d'intervindre forosament en la qüestió marroquina. Com y en quinas condicions té d'intervindre? Unicament pera salvar los interessos creats y lliurar-se per medi d'aquestos, si fós possible, de la servitut que la grava en una petita part del seu territori, subjecte a una potencia estrangera; però may deuen haver d'intervindre los nostres governs en la qüestió del Marroch, ab la pretensió d'engrandir las sevas possessions, ja que l'època de las colonisacions a l'espanyola ha acabat per sempre. Tot lo que aixís no sigui, és continuar la llegenda del Quixot y precipitar los aconteixements que tart o aviat, a seguir la marxa actual, forosament tenen de vindre.

Y devant d'aquestos grans problemes internacionals que tant preocupan al món diplomàtic, potser per la seva proxima resolució, perills inminents pels pobles decaiguts, quinas medidas previsoras prenen los nostres governants? Fan construir una esquadra que costará sacrificis incalculables a l'esquilmat contribuyent, esquadra que si arriba a construirse en aquells establiments de beneficencia anomenats arsenals, servirà (si és que sempre) pera emplearhi aquells bons obrers que viuen arconats per las oficinas del ministeri y sucursals anorant las sevas glorias passadas.

Insultan y calumnian als que professan las ideas nacionalistas, quan lo nacionalisme ha sigut l'únich que en èpocas de gran perill ha salvat l'Espanya. Los nostres governants no's preocupan de res y per res, y si l'hora arriba, a l'obrar no farán més que una grossa etzeggada.

Tot són viatges y conferencias de sobirans de las grans potencias que passen per devant d'Espanya sense pararse y descubrintse tant sols ab respecte com si passessin per devant d'un cementiri, y és que'l centralisme corromput y que tot ho vá corrompent ja tufeja a cadavre; y si aqueix cadavre no s'enterra ben fondo, pera evitar que acabi de corrompre tot lo còs social de l'Estat, la sort de l'Espanya, lo dia d'un trencament d'hostilitats, creyèm que és la més trista.

Carinyos que matan

¡Què hi farèm si ns estiman tant!

Jo ja ho veig; als caps dansers de la política centralista lo sabria molt greu que portats per nostre imprevisió, propia dels menors d'edat, fessim alguna etzeggada, y poguentho evitar, clar està, no'ns ho permeten.

Res, que'ls mestres som molt desgraciats.

Figúrinse vostès, que las anyals conferencias pedagogicas sempre las organisavan, tal com està decretat, lo Claustre Normal d'acort ab la Junta d'Instrucció pública; entre tots se proposavan los temas que's creyen més convenients segons las circumstancias; uns quants mestres, los que se sentian més treballadors, se'ls repartian; arribava'l 20 de juliol, y en lo saló d'actes de l'Institut abocavan tota sa oratoria, buidanthi a l'ensemple l'enfilall de coneixements adequats al punt que's debatia.

Tot anava com una seda. Però velshiaquí que una vegada, fa d'això quatre o cinch anys, los tals organisadors, sigui perquè això'ls destorbava de passar l'istiu a fóra, fos per lo que's volgués, las conferencias no's celebraren.

Y a l'any següent tampoch, que és lo pitjor, perquè semblava que s'havia conseguit ja desterrarlas.

Mes vingué'l 1901 y veient l'Associació provincial que la comissió no's reunia ni's feya cap preparatiu, acordá portar a cap las conferencias per compte propi, sense cap ingerencia oficial.

¡Manoy, que bé vá sortir! Fou l'assemblea més concorreguda y magna que s'ha fet entre'ls mestres tarragonins. ¡Ab quin gust si explayavan los disertants!

Però... en ella se digueren cosas y's prengueren acorts que no deixavan gaire ben parada a una Junta Central relacionada ab cosas d'ensenyansa y, clar està, a Madrid se'ls sentí malament l'embestida y pensaren en centralizar las conferencias.

A l'efecte, modificaren l'articulat que fa referencia a las mateixas en lo sentit de que abans de fer públics los temas deuen ésser enviats a Madrid, ahont posaran lo placet o veto, segons convinga als interessos de... la patria.

D'aquí resulta que, enguany per exemple, s'haguera pogut parlar y discutir llargament la conveniencia d'usar l'idioma natiu com a medi pedagògic y racional pera l'ensenyansa del Castellá, mes no pot fer-se, a no ésser que'l professorat de aquesta provincia vulga exposarse a alguna demostració de carinyo del govern... o d'en Tejero, que a pesar dels pesars encara merodeja entre nosaltres vigilant ab constancia digna d'un guindilla qualsevol si pot pescar una escola hont se parla en catalá.

Aquesta nova mostra dels desitjos que'l Govern té d'anar descentralisantho tot, no és més que una carinyosa abraçada que's dignan enviar-nos, una demostració evident de l'afec-

te maternal que a las regions nos professan, puig procuran evitar que'ns desgarríem, que sortim de l'amorosa tutela que tant graciosament sobre nosaltres exerceixen.

Sols que hi han carinyos que matan.

CARLES VIOLA.

En Renyé y Viladot

La trista nova de la mort d'en Federich Renyé y Viladot, ocorreguda a Lleyda fa pochos dias, impresioná dolorosament als catalanistas tarragonins. Las paraulas de convicció y encoratjament que'ns endressá ara fa tres anys en lo meeting celebrat en nostre Teatre Principal, primer acte oficial del Catalanisme a Tarragona, y las que tingué pera nostra humil publicació al poch temps d'haver aparegut, las tindrem sempre ben presents a la memoria, com s'hi conserven los consells de l'apòstol, de l'home honrat que ab fe y entusiasmo predicava un ideal salvador.

Desde molt jove, lo Sr. Renyé milita en las filas del Catalanisme, essent un dels propagandistas més decidits, com ho prova l'esclat que las nostras ideas han tingut en la comarca lleydetana. No hi ha en aquell xamós bossi de terra catalana, una Associació, un periòdich, un acte important de la causa reivindicadora de Catalunya, que no vagin lligats al nom de l'ilustre finat.

Lo seu entusiasme, l'amor que sentia per Catalunya'l portá també a diferents encontradas de la terra ahont feu sentir sa paraula reposada, sa oratoria casulana d'un sabor verament catalanesch. També prengué part activíssima en las deliberacions de la memorable Assamblea de Manresa y en totas las que després d'aquella s'han celebrat pera refermar y aclarir la doctrina catalanista.

Los seus mereixements lo portaren a la Junta Permanent de l'«Unió Catalanista», essent sempre son parer consultat y acat ab respecte en totas las qüestions més importants y en totas las crisis per que ha passat la nostra causa.

Ha mort jove, puig sols comptava 53 anys; però son pas per la terra deixa una estela lluminosa ahont s'hi poden admirar los honrats patricis que lluitan pel bé de Catalunya.

Plorèm la perdua del company y amic, mentres nos associem de tot cor al dol de sa atribulada familia y al dels catalanistas de Lleyda.

LO VIADUCTE DEL SERRALLO

Repetidament havíam sentit parlar de que'l tal viaducte que tant necessari és pera unir la població ab lo barri marítim del Serrallo y las carreteras que aflueixen a nostra ciutat ab la zona del port, se faria a continuació de l'espayós carrer de Jaume I, y a l'efecte ja ja temps que's gestiona l'enderrocament de l'antic edifici del Llazarre, que dificultava l'allargament de l'esmentat carrer.

Mes per lo vist lo projecte deuria ensopegar ab l'enemiga de la Companyia del Nort, o bé ab la dificultat de la diferencia de nivells que hauria obligat a aixecar molt las línias de Reus y Valencia y degué abandonar-se, essent l'immediata conseqüencia que'l tal viaducte se fés bastant més enllá y quedant lo carrer de Jaume I, tant ample, tant espayós y que estava destinat a ésser una de las arterias més principals del moviment marítim, tal com avuy està, tallat per lo

ferrocarril y sense sortida al moll de costa.

Se substaren las obras del viaducte, que per cert han sufert diferents aplassaments, y al portarse a la realisació, la desilusión ha sigut gran pera tothom. En lloch de contribuir la tal obra a l'embelliment de Tarragona, lo que vindrá a resultar será un pas de lo més-xato y anti-artístich que pugui suposarse, y sobre tot emplantat en un punt que sembla triat expofés pera que l'obra resulti lo més cara possible.

S'han tingut d'expropiar a la sortida del viaducte quatre casas, de las que las dugas són de bastant valor; aixís mateix serán expropiadas las casetas qu'hi ha en la part posterior de lo que fou Llazarre, y per últim, un hort pera obrir un carrer que desde'l viaducte condueixi a la carretera general. A totas aquestas expropiacions, afegeixin lo cost del viaducte y tindran que's tracta d'una obra de més que regular importancia y que requería un detingut estudi y que en definitiva respongués a lo que estava destinada.

¿Será'l viaducte d'aquestas condicions tal com se fa avuy en dia? Desde primer moment podem contestar que nó. Del carrer de Torres Jordi deurán los carros trencar cap al nou carrer que s'obrirá per anar al viaducte. Primer inconvenient pera vias de tant tránsit és lo de trencar carros grossos com són los de Reus y Valls en ángul recte, en punt estret y en baixada; després seguirá lo nou carrer en declive bastant marcat fins al viaducte. Pera que aquest tingui una altura migrada, puig sols quedará de vint pams de llarch, altura insuficient pera'ls grossos carros de transport, ha tingut de rebaixarse'l sol fins casi trobar lo nivell del mar, y d'aquí que'l pis se ressenteixi de poca consistencia, inconvenient, que no podrá subsanarse per més que en lo projecte hi figura pavimentar lo pas de sota'l viaducte ab hormigón. A la sortida deurá desmontarse bastant lo terrer y la conseqüencia immediata será que'ls grans carros de transport tindran una pujada bastant pronuncada pera guanyar lo moll de costa.

En resúm, la nova obra surtirá caríssima y molt nos temem que constantment una via tant enconcorreguda com deü ésser la que actualment s'obra, quedi convertida en bassal d'aigua, aixís pluvials com procedents de las filtracions del mar y del Francoll, y que en comptes d'hermosejar Tarragona, sigui motiu d'emanacions infectas y quedi en definitiva com moltas de las obras públics fetas: com a prova de la poca premeditació ab que's portan a cap.

Res més lluny de nostre pensament que mortificar a ningú ab aquestas ratllas, mes abans de que's gastin més diners y en lloch de que succeeixi com ab moltas altrás obras en que després d'acabadas tot han sigut modificacions, nos permetem cridar l'atenció de la Junta d'Obras del port, a quin càrrech corran las obras del viaducte, pera que ara que s'hi és a temps, procuri fer modificar lo projecte, puig evidentment lo que s'está realisant no correspon de cap de las maneres a las necessitats de Tarragona y si hi arriba a respondre será d'una manera deficient, plena de dificultats y perills, costosíssima y anti-estética.

Fácilment creyèm que se'ns demostri que la línia del carrer de Jaume I no és possible, mes en aquest cas que demostraria imprevisió quan menys, lo punt escullit en l'actualitat pera emplantar lo viaducte és poch apropiat, y sobre tot vint pams de llum, és una altura esquinada pera un viaducte per sota del que hi tenen que passar grans carros ab toldo, com són tots los que, desde Reus y Valls portan mercancias al port.

Una diada

Pintas... pintas... ¿Ahont n'hi havia ¡canario! que ell no'n podia veure en lloch? ¡Mirèu que'n són de pesadas, las donas!

Per la ditxosa *peineta* s'havia hagut de llevar a las onze. ¡Tant com li convenia aquell dia pendrer la matinata, després del desvetllament que li havia donat l'emoció de las *bonas* de la vigilia...!

Cent duros! n'hi ha per treurer la són... Un *punto* com ell ¡canario! que sempre está de pega, tenir una xeripa com aquella!

No era pas tot hui això, y la múrria ab que havia sortit, cap al tart, de aquell empastiferat quartuxo del tresillo, del Cafè de París, marejat de tant de *puro* y de tanta copeta; los nassos plens de la fortó de las puntas llensadas per terra, y de la que arribava dels orinadors de l'altra part del biombo de cristalls que forma'l passadís; livit del tò vert que'l farbalá de las pantallas y la bayeta de la taula donavan a la claror del gas, més trista que de costum, més entontidora, quan aquest crema de dia... lluitant ab la natural, que la porta de vora'l taulell recullia allavors del cafè, y l'entrada corredor endins, ab la remó confusa dels crits dels parroquians, y del tancarse las vidrieras del carrer, y del traqué del servey... ¡Maleit tresillo... que no li acabava d'entrar!

Cada codillo que li havia arrambat aquell payo d'en Llicorell! Justament un home ¡canario! que no calia més que mirarsel pera tenirli enveja.

Tan ruch com era, y venent sempre protecció... y salut, vermell com estava, gras, ab sacsons al clatell y sota las barras... denunciand, pel tipo, sa riquesa... donantse tots los gustos... Cacich, Diputat provincial, fins President, uns dias, per una xarranada que ningú li retreya, y de la que ell s'esvania... y sortós en tot. Si posava a la rifa, treya; si feya eleccions, las guanyava; y al tresillo ¡canario! Al poble cabalé, lo solo-bola y'ls codillos de la tarde encara li tornavan a la boca.

¡Bona manera, com hi ha món, de parar lo *sablazo* de deü drets que, desde'l *mico* d'en Pulit, rodejava per donarli!

Afortunadament, a dalt, al quarto del *coramen*, vá anar mellor... ¡y tant mellor!

Ara sí que l'home se sentia capitallista.

Nada, nada: avuy de tot ¡canario!... teatre, toros... y *peineta*!

Y ab aitals pensaments, los ulls com unas taronjas, encara inflats de són, y enlluernat per la claror vivíssima del sol del mitjà-dia que banyava la Plassa de la Font, y de que no eran prou per defensarne'ls arbres migrats, y encara ab poca fulla, que ornavan lo passeig, ni'ls toldos de drap que soplujavan las tauletas de la fira, l'home anava d'assí d'allá buscant la condemnada pinta, per entre rastellers de ninas, tambals, trompetas, carteras d'anar a estudi, escopetas de llauna, xarxas de pilotas viroladas, caballets de carró ab rodas y miralls de llistó pintat, fonadura de paper d'estrassa y llunas de pessim argent-viu, que retratavan las caras de la gent, en variants estranyas, allargantilas o comprimintilas, ab ganyas capritxosas, de monstres o de clowns...

L'enferfeh de criaturas, de xicots, de criadas, de soldats... y las veus dels venedors cridant als passants y als badochs, oferint objectes, pregonant la mercaderia... eran extraordinaris, pels carrerons que formavam, en la coca del passeig central, las rengleras de barracas construidas ab taulons, ab llatas, ab borrassas y draps...

Un pòlsim se respira, que molesta; l'espessetat de curiosos, malgrat lo suau de l'estació, acalora; los xiulets

ORNAMENTOS D'IGLESIA

Teléfono, 42

Teléfono, 32

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

axordan... y en Jaume salta, rene-
gant, per la trepitjada d'una espar-
denya brutal a l'ull de poll, que li fa
veure els estels... i no certament
los d'una bandereta yankee que porta
un noyet, ab rós y cartuxera, y de la
que, a poch més, li fica, als ulls de la
cara, la punta de llauna, punxaguda,
de la llansa...

En front d'una tenda més gran que
las altras, prop de Cà la Ciutat, lo
solicitista la veu extenoreta del ven-
dor, que s'esgargamella:

—A ral la pessa! ja ral!
Ab crit que acompaña un tamba-
lot, que'l baillet del fraire atacona
fins a reventarlo.

—Jo vull aquella cuina, —mama—
fa la més grandeta d'unas nenas, que
una empleyada de medio pelo tragina
de la mà, arrossegant cada germane-
ta a las altras, per entre las empen-
tas y l'apilotarse la gent, y formant ro-
sari, com los baturros de Calato-
rao.

—Y jo, la planxa... y jo fireta; fi
reta d'aquella de llauna, que no's
trenca...

—Si és servida—diu una dona del
poble, fent enllà a la feconda mare.

—Tingueu modos, si os plau...
—¿Què vol dir? Que no som de Déu
naltres ni que siguem pobres?...
¡Coix de la senyora!

Entremitj de coixinets d'anar a cos-
tura, caps de paper d'escriure, bot-
tells de tinta superior, pastillas de
sabó, y estoixos de bisuteria... de la
fina... en Jaume veu *peinetas*.

—Ep!—crija, trayent del rotllo a
la pobra que també és de Déu, y que
en renega, ab una blasfemia asque-
rosa, veientse atropellada, —za quant
aquestas pintas, mestre?

—A ral la pessa!, a ral!—repeteix
lo venedor, sense sentirlo.

—Y aquella cuineta?
—Quina? aquesta?
—Si, senyor.

—Quatre pessetas.
—Còm diu?
—¿Què vol vostè *peinetas*? Són de
conxa veritable.

—Ey, escolti!—insisteix la senyora,
acallant las imperiosas y amuntega-
das pretensions de sas filletas, —no
diu a ral la pessa?

—Ara m'ha distret aquesta dona!
Conti las pessas que hi ha en la cui-
na, santa cristiana, entre paellas, to-
rradoras y etzèteras, y veurà com
n'hi ha setze.

—Ah! donchs això és una estafa!
—Lo que és, poch *calés* y molta
fatxada.

—¡Descarat!
Lo coró de Calatorao romp en un
plor unisson, davant la digna resolu-
ció que pren la mare, d'aixecar lo
camp.

Per fortuna, las pobras criaturas se
distreuen aviat: l'una, ab los bunyols
que fregeixen en un fogó ambulant,
sota d'un arbre, y que s'exhibeixen
demunt d'un drap blanc (?) que
cubreix una petita tauleta; l'altra, ab
las bombas vermellas que tregina un
geperut, y que forman en l'aire un
arbre, de branques de fil y colossals
cireras... y las demés, ab un fonograf
tronat, de quin embut surten las no-
tas altas d'una ària de tiple, barreja-
das ab un burgit ofegat, com d'olla
de cols bullint.

Entretant, en Jaume tria la pinta...
regateja...

—Hola, pollo!—diu una veu pasto-
sa, darrera seu, —que vol comprar

un xiulet per pitar a n'en Mazzan-
tini?

Es en Llicorell, lo mateix Llicorell
dels codillos de marras, que'l saluda
ab sorna.

—Adiós, *senyor Don Pedro!*—
contesta, girantse, 'l cabalé, qui, dels
castellans de las oficinas, ha après
aquell «Déu os guard» madrilenyo, y
l'aplica ab enfassis a n'aquell payo
que, a Visumoll y per tot lo districte,
no passa d'ésser «lo senyor Pere.»—
—No, senyor; jo vaig als toros ab
formalitat. M'entreteria...
—¡Dimoni de Llicorell! Després de
buscari tant, ara'l destorbava de
comprar la pinta.

—Bé: quina vol?—pregunta'l frai-
re.

—Dispensi, Llicorell...
Y sense regatejarla, compra y paga
la que li sembla, de cop, més boni-
ca.

En Llicorell li fa una presentació.
—Aquí tenim lo president de la
tarde...

—Ah! senyor Pepet... ¿de debò?
—Veurá: l'Alcalde m'ho ha dema-
nat, y...—s'excusa, afectant modestia,
mes tot tou, lo digne Regidor, per
més senyas magatzemista de patatas,
y Vocal suplent de la Junta Provin-
cial d'Instrucció pública (!)

—Y ja té assessor?
—¿Què, per sapiguern...?—y ho diu
ab un aire de suficiencia que li hauria
envejat en «Sobaquillo».

—Miri que hi ha, de vegadas, ca-
da bronca...
—Li faig a sapiguer—declara, ab
autoritaria dignitat lo president elec-
te, —que això de las broncas és l'últim
mosquit que'm pica.

—Si aquest home, —afegeix lo pe-
rincit *Don Pedro* ab tò festiu, —aquí
ahont lo veu, és un xulo de prime-
ra!

Tenia, en efecte, quelcom de *ma-
careno* lo posat del bon senyor quan,
unas horas després, passava per la
Rambla nova, triomfant y tibit, un
brás en *jarras*, de barret de copa y
gran levita, assentat en lo lloch d'hon-
or d'una carratella tronada, quins
coixins vessavan clin, y que arrosse-
gavan, fent sonar los piquerols propis
de la festa, dos caballs que per mirac-
le no havia ullat l'empresari dels de
la *corrida*, arriats a cops de plebeja
xurriaca per un cotxeró de catxutxa
y brusa blava.

En l'enferfèch de gent que omplia
l'espaldada de l'ex-portal de Lleyda,
venint pel carrer del Gasòmetre, pel
de Jaume primer, per las Ramblas,
per la Carretera...; que s'amuntegava
a la porta y a las *taquillas* de la Pla-
ssa, y entrebancava las tartanetas y
ls carrets sense vela, y ls «omnibus»
de las fondas... l'arribada del president,
mitja hora més tart de la reglamen-
taria, ilusionava al senyor Pepet com
si hagués estat la d'un Dictador a qui
espera un poble entusiasmata per pu-
jarlo al Capitoli.

L'entrada de la *bimba* presidencial
en lo palco, ombrantne, lluert, y
planxada, la cara morena y la barra
borbònica del Regidor magatzemista
(a qui acompanyavan lo director de
La *Grey liberal*, com assessor, y qua-
tre o cinch Concejals més, que ana-
van als *toros* de gorra), és saludada
ab cridoria may vista.

—D'opu! toca són...!
Ella saluda ab la mà, emocionat.

—Fuera!—un crit unánim, enèr-
gich, ensordidor.

—Fuera!...
Tot hom dret, picant ab los bas-
tóns.

—Fuera!
Com més brasseja, més cridan.
Las sevas orellas li sembla que may
han sentit altra paraula.

—Fuera! Fuera!
Al cap d'avall se crema.

—Això no quedarà així... los ho
faig a sapiguer...
No, no...; ho escriuré a Sagastal—
Energich, furios, mentres una veu
prima, aguda, punxant, se fa sentir,
dominant lo tumulte:

—¡Sabaté!...
Lo periodista cau en lo que és: lo
dimoni del president, —que en efecte;
de jove, fou ataconador, —s'havia cal-
sat per honrar lo càrrech, uns guants
de *cabritilla*, de color d'Habana, bastant
picats, que's va comprar l'any
88, quan va passar la Reina.

—¡Infels! trèguissels desseguida.
D'una revolada, ja'ls té fóra.

—¡Bravo! bien!
Un picament de mans com un trò.

—Viva la *democracia*... Olé!
Surt lo mocoder, volant en mans
ja desenguantadas.

Lo dia és esplendit... un sol groch,
viu... un aire agradable, que fa vol-
lar las banderetas de tot voltant del
cercle... Més de mitja entrada.

Los horxaters, més o menys au-
tènticament valencians, passejan los
tendidos y las *gradas*,... pregonant
las begudas... oferint, y tirant en
l'aire, per ferlas a mans dels que vo-
len refrescar, las ampollas de gas-
seosa...

—¿Qui la peta?—
Al sol, la mar de gent... tacas ver-
mellas y blavas de *sombrillas* ober-
tas... una bellugadissa de vanos mo-
ventes... un de colossal, ab un lle-
tore alius a la festa, ocupant mitj *ten-
dido*... lo piquet de la Guardia Civil,
inmòvil, en lo terradet de costum...
los vomitoris abocant una genera-
ció...

A la barrera, en Llicorell, de peu,
entremitj d'altres Diputats y gent pol-
ítica; éll, ab un barret de felpa,
blanch, dels que'n diuen d'*hachazo*;
fumantse un *veguero* d'un pam, ab
arnella de paper vermell y dorat...
ornada la panxa monumental ab una
cadena de rellotje, d'or, groixuda
com lo llivant del pou del seu pati, a
Visumoll...

En un *tendido* de sombra, la galli-
naire del Còs del Bou, pintada, airo-
sa, ab lo *manion* de Manila deixat
caurer, y un pom de clavells vermells
al cap, que corona la pinta de la fi-
ra... En Jaume al seu costat, sense
armilla ni corbata, ab bastó groixut
y coll de *tirilla*, y'l puro fumós y
puudent neutralisant, ab sas emana-
cions narcòtiques, lo patxoli ofenos
que perfuma l'amigota...

L'home s'hi amoïna, vermell, sen-
se gosarse assentar.

—Fueraaaal...
Tot hom dret, picant ab los bas-
tóns.

—Fuera!
Com més brasseja, més cridan.
Las sevas orellas li sembla que may
han sentit altra paraula.

—Fuera! Fuera!
Al cap d'avall se crema.

—Això no quedarà així... los ho
faig a sapiguer...
No, no...; ho escriuré a Sagastal—
Energich, furios, mentres una veu
prima, aguda, punxant, se fa sentir,
dominant lo tumulte:

—¡Sabaté!...
Lo periodista cau en lo que és: lo
dimoni del president, —que en efecte;
de jove, fou ataconador, —s'havia cal-
sat per honrar lo càrrech, uns guants
de *cabritilla*, de color d'Habana, bastant
picats, que's va comprar l'any
88, quan va passar la Reina.

—¡Infels! trèguissels desseguida.
D'una revolada, ja'ls té fóra.

—¡Bravo! bien!
Un picament de mans com un trò.

—Viva la *democracia*... Olé!
Surt lo mocoder, volant en mans
ja desenguantadas.

Lo dia és esplendit... un sol groch,
viu... un aire agradable, que fa vol-
lar las banderetas de tot voltant del
cercle... Més de mitja entrada.

Los horxaters, més o menys au-
tènticament valencians, passejan los
tendidos y las *gradas*,... pregonant
las begudas... oferint, y tirant en
l'aire, per ferlas a mans dels que vo-
len refrescar, las ampollas de gas-
seosa...

—¿Qui la peta?—
Al sol, la mar de gent... tacas ver-
mellas y blavas de *sombrillas* ober-
tas... una bellugadissa de vanos mo-
ventes... un de colossal, ab un lle-
tore alius a la festa, ocupant mitj *ten-
dido*... lo piquet de la Guardia Civil,
inmòvil, en lo terradet de costum...
los vomitoris abocant una genera-
ció...

A la barrera, en Llicorell, de peu,
entremitj d'altres Diputats y gent pol-
ítica; éll, ab un barret de felpa,
blanch, dels que'n diuen d'*hachazo*;
fumantse un *veguero* d'un pam, ab
arnella de paper vermell y dorat...
ornada la panxa monumental ab una
cadena de rellotje, d'or, groixuda
com lo llivant del pou del seu pati, a
Visumoll...

En un *tendido* de sombra, la galli-
naire del Còs del Bou, pintada, airo-
sa, ab lo *manion* de Manila deixat
caurer, y un pom de clavells vermells
al cap, que corona la pinta de la fi-
ra... En Jaume al seu costat, sense
armilla ni corbata, ab bastó groixut
y coll de *tirilla*, y'l puro fumós y
puudent neutralisant, ab sas emana-
cions narcòtiques, lo patxoli ofenos
que perfuma l'amigota...

S'obra un palco: la figura elegant
d'en Manyara apareix, vestint un tern
claret, dissimulant la cinquantesena
ab son aire cortesà y la tinta de las
guías... fent brillar al sol lo solitari
de l'anell, a l'acte de llevar, y d'ex-
tèndrerlas demunt de la barana, las
mantalletas de las Gaetani, las xamo-
sas *divettes* que al vespre han de lluir
sas formas esculturals, enterament
núas, entre flors de paper y llums de
bengala, en l'apoteosis macarrònica
del darrer acte de «Los Dioses del
Olimpo».

—Olé! Viva tu mare...!
La clau, ab cintas de colors, vola,
y cau en lo barret d'en Xiquelo, lo
tardaner gitano, convertit en agutzil,
quina egua tordilla, —la mellor que
té, —treu al gallop ab energich cop de
talóns, reulant esparverat la porta
del xiquero; lo tambor major brasse-
ja, com si volgués lliurar del cintu-
rón que l'oprimeix, la seva humani-
tat ventrada, s'adressa'l rós, dona'l
compás ab la mà, tot copejant lo fa-
ristol ab la batuta, y la banda romp
en un aire nacional, que coreja'l pù-
blich, pronunciant la lletra, adulte-
rada, y ab variant ja popular en cui-
nas y plassetas...

La quadrilla apareix, aclamada per
un bram universal, que ofega las
trompetadas y'l bomo de l'orquestra:

—Oh... ooh... ooh...
Y'l sol fa lluir las antiqüelas de-
munt dels colors vius de las capas y
dels vestits dels *toreros*, que avansen
ab petulant remenament... l'aire in-
fla'ls saragüells y agita las puntas
vermellas dels mocadors del cap dels
mossos... y petan las xurriacas, y las
mulas s'encabritan, y'ls *pencos* bal-
landrejan... y la multitud, engresca-
da, segueix fent chor a la marxa, per
entre la cridoria y'l picament de
mans y de talóns:

«Viva Espanya
jo'm vaig troba una canya
y un sabre de cartró...»

Capèig, tombarellas de genets, ba-
nyadas, sanch, budells que s'arrosse-
gan y trepitjan... crits de ferotje sa-
tisfacció saludant l'asquerosa y re-

pugnant carniceria...; insults als pi-
cadors, sustos pels *monos* sabis...; la
corneta abans de temps... y bronca
número dos contra'l pobre president
magatzemista.

—¡Sabaté!... sabatée...!!!
En Jaume, ja marejat, excitadis-
sim, ronch, gesticula de peu, y tren-
ca'l bastó pegant al sanch... Donant-
selas de competent, s'encara ab la
presidencia, y crida ab rabia:

—¡Animal!
Y és una de picar, ab las virollas
de mils de bastóns, en terra, y de tots
los espectadors de la barrera contra
l'embà de fusta del carreró... y una
cantarella colossal:

—No lo entien...del No lo entien...
del!
S'acaba: hi ha un respir.

En Mazzantini, or y blau, brinda'l
primer *toro* a las Gaetani.

—Macol, apa noy!...
Y de la cartera d'en Manyara vola
un bitllet de cent pessetas.

—¡Viva el garbo!
Los manyaristas aplaudeixen a ra-
biar. ¡Això són Diputats... y això són
homes!

En Pulit, per no ésser menys, té
que obsequiar a n'en *Bichito*, plata
y lila, que li brinda'l segon miura.

Y desde'l palco, plè de gent grana-
da,—lo Delegat d'Hisenda, lo Co-
mandant de Marina, lo Secretari del
Govern Civil, l'Enginyer de la Pro-
vincia,—lò que cau, seguit per la mi-
rada imperturbable y l'eterna mitja
rialleta del President de la Diputació,
és una unsa d'or, una perrucona de
Carles III.

—¿Còmich!—fa en Jaume, a mitja
veu y ab ràbia,—y això que no'n feya
colecció! y això que ja no se'n tro-
ban!

La darrera estocada de *Don Luis*
és piramidal... de *büten*... com l'es-
cándol que la subsegueix. La plassa
s'ompla de barrets... los *puros* plouen
com una pedregada... los crits ja no
són tals; són un sol crit!

Lo Sabaté dona l'orella.
May cap hèroe s'ha guanyat una
ovació semblant.

Lo destre y'l patataire se confonen
y s'emboïcan en un mateix núvol de
gloria, que'ls avensa'ls honors de la
immortalitat.

Un vehi d'en Jaume, electricat, tira
a la rodona'l bastó, tira la gorra, tira
la petaca... y's comensa a treure, per
tirarla també, l'americana.

La *cuya* del frenèthich taurófil no
aproba tanta prodigialitat... y, d'una
revolada, l'estira per la mànega.

¡Horror! L'estirada y'l balandreig
de l'entusiasta fan passar l'americana
pel cap de la gallinaire, y se'n
van a norriss los clavells y la pinta.

L'home's desfà en excusas.
—Dispensi, senyora: té tota la
raho...

Tants bons modos desarmen a'n
en Jaume, ja a punt d'intervindrer a
garrotadas...; mes l'atropellada s'en-
fila, giscla, insulta y declara, ab cre-
madora reticencia, que l'home no'n
té cap culpa,—perquè ella també
comprèn lo que és la sanch *torera*,—
y que no hauria passat res si no ha-
gués estat la bruixa de la vehina.

—Mare meva!
L'ovació queda ofegada per la gre-
ca d'aquella batalla de dames.

La plassa en pès se'n apassiona...
dels altres *tendidos*, de las *gradas*,
de per tot, hi corre gent, y és tal la
pilota de carn que's forma y creix, y
s'aixampla, com una bola de neu, y
tants los crits, y'ls renechs y las em-
penyas, y'ls cops de puny, y las trom-
padas... que és impossible veure
agafadas pel monyo a abduas com-
bates, ni ferse càrrech de lo que
passa allí, de lo que allí s'esqueixa...

de lo que allí s'arromenga... de lo
que allí s'ensenyà... de lo que allí
s'assota...

Fins després de molta estona, quan
dos o tres polissóns han destrossat lo
uniforme en la brega, y han hagut
de treure lo sabre, y'l grupo's par-
teixen en dos, enduyentse cada hu una
d'aquellas furias... y en López s'hi
ha barrejat... y l'agressora surt cap
a la Previsió, vomitant impreca-
cions... y'l seu galán y en Jaume
quedan desafiats... y s'arrepelan
trossos de *manion*, y s'agafen ab agul-
las los fragments de las faldillas...
no comensan a aclarirse'ls comenta-
ris obscens y'ls crits de «*¡que baile!*»,
endressats al gustós incident, distreta
ja l'atenció que monopolisava aquest,
per las valentias del sisè *toro*, que,
després d'haver líquidat tres *pencos*
d'una revolada, s'ha quedat plantat al
mitj de la rodona, escarbotant l'arena
ab las potas y'l morro, entre'ls apu-
ros de la quadrilla y l'apremiant
conminació del públich que, per mils
de bocas y en ritme atronador. sub-
rallat d'insults a l'empresari y xiu-
lets al President, demana, ab insis-
tencia desesperadora,

—Más caba...!los! más caba...
!los!
Aquest és lo moment crítich de la

sortida de la gallinaire, que se'n va
per un dels vomitoris, roja d'ira, pe-
cándol... boy arrossegada pel seu
caballé, de qui s'apoya en un braç,
dirigint l'altre, erbolat, com un ariet,
en direcció de la seva contrincanta,
cap ahont llensa també'l llamp de sa
vista enverinada.

Y ja tornan los municipals que la
han fet fóra a empentas, que'l pobre
senyor Pepet, desde la condemnada
presidencia, y aturrullat pel nou
conflicte, encara escolta'l piu inten-
síssim d'aquella veu femenina, bala-
drejant a crit pelat:

—¡Indecental!... indecentaaa...! jo-
rratxa!...

FERRAN DE QUEROL.

Del llibre «Herèu y Cabalé» que acaba de
publicarse:

Comentarios

Polítiquerías

Semblava que ab l'obertura de las
Corts la política s'animaria, però fins
ara tot va com una seda, sense que
s'hagin dut a la pràctica aquelles ter-
ribles sotregadas que anuncian al-
guns revolucionaris... de boquilla.
Sols lo sabí Azcarate, demanà que's
modifiqués lo Reglament del Congrés,
per allò del jurament, y ho tingué
de deixar correr davant de la rabi-
legal de que no estant constituït lo
Congrés no's podia acordar res. Apu-
temne una.

Respecte al Missatge de la Corona,
és un document bastant sobri, y des-
pulla d'aquella fullaraca tan propia
de la gent del centre. Ara, per lo que's
refereix a reformas, serà lo que *lase
un saetre*, puig estem ja tan acostu-
mants a oferiments d'aquesta mena
y a que no se'n compleixi cap, que
francament, no ho creurèm fins que
ho veurèm.

Fóra d'això, sinó parlèm del con-
sultu de divisió del partit liberal, no
sabràn de que omplir un parell o
tres de quartillas. Afortunadament
aquesta desgracia no's realisà del tot,
gracias a haver posat un xich d'ente-
nement tots plegats, per por en Mon-
tero y d'Armijo que si tiraven massa
de la corda, diguemne quefatura, no's
trenqués.

Qui fa temps que resta mut, és en
Canalejas. Després d'aquell ensaig
d'atrauer als republicans cap a la
monarquia, l'home se sent defraudat
en las sevas esperansas y en lloch de
passar aquell Rubicón que li dema-
navan los avansats de Valencia, torna
enrera y segons noticias s'aixoplujarà
sota la democracia d'en Montero
Rios, disposat a heretarlo en la que-
fatura, ja que l'ilustre gallego, és he-
me molt vell y que per rahó natural
no pot viurer massa temps. També
en Lopez Dominguez s'acosta a en
Montero.

En fi, que'l perill republicà farà
que tots los grupos y grupets de la
política espanyola, vagin soldants
quant menys que no's barallin com
fins aquí. Ja ho tenim dit més d'una
vegada: l'agitació revolucionaria, tan
inconscientment promoguda, acabarà
per perjudicar als republicans y arre-
llar lo que precisament volen desarre-
llar.

Cosas d'en Romero

En Romero Robledo's lamenta
davant d'en Nocedal, que'l govern
hagués tractat tan malament als seus
amichs y als canalejistas en las di-
rrectes eleccions, és a dir, que's for-
ma la máquina pera que sortissin més
diputats de las urnas. *Esto va muy
mal, D. Ramón; aquí habrá algún
gordo el día menos pensado. No
unierno usted y yo para torrear el
gobierno a LA LIMÓN.*

Vaja, en Romero no pot deixar las
sevas aficcions flamencas. Ell sempre
està disposat a torrear y a fer del Co-
grès una plassa de toros.

Per això anem tan bé.

¡Pobres «ehicos»!

Tenim als *chicos* de la premsa
madrilenya trayent foch pels caixos
contra en Maura y demés ministros,
perquè al sortir aquestos del darrer
consell, no's dignaren confessarse als
los representants dels periodichs
apostats a l'entrada.

Los tals *chicos*, en vista d'això
parlaren d'adoptar actituds tràgiques
entre ellas la de no saludar may més
als actuals ministres ni anomenar-los
pera res en los seus respectius peri-
odichs.

Ben fet; ahont s'és vist no donar
totas las actas de diputat que deman-
navan las eminencias de la premsa.
Y després d'aquesta desatenció, en-
cara desdenyarlos refusant contestar
las mil y una impertinencias que se'n

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antissèptics, anti-catarrals i anti-asmàtics que's des- prenen mentres van desentente per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS**, etc., etc.
Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissions y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANJERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

len preguntar sempre, com si tothom degués estar a la disposició dels que informan, malament, al públic? Això sí que no li perdonaran a en Maura, perquè és rebel·lar-se contra'l despotisme d'uns quants senyors, eregits en veritables reys pel sol fet de disposar de periòdics més o menys de gran circulació.

Y si a això hi afegim que a l'apat celèrrat a Palma per los amichs d'en Maura, posaren com a nous als periòdics y periodistas madrilenys, fàcil serà compenirer lo veri que sortirà de las plomas dels irritats chicos.

Sòrt que s'acosta l'istiu, y que'ls banys de mar están molt indicats pera certa classe d'acoloraments.

L'Orfeo Catalá a Tarragona

La vinguda d'aquesta notabilíssima institució musical a Tarragona, ha sigut acollida ab un entusiasmament superior al que podia esperar-se, y las cartas rebudas de tots los indrets de Catalunya, fan esperar que'l dia de Pasqua afuirá una gentada inmensa a nostra ciutat, prometent ésser encara més important l'aplech de Poblet del dillúns.

Y si de totes las comarcas de Catalunya vindrán entusiasmats de l'Orfeo, no és menys important lo desitj que hi ha pera assistir a tots o algún dels dos concerts que s'ha despertat entre'ls vehins de Tarragona. La demanadissa de localitats és constant, y és ab pena que'ns enterem de que hi ha algunas familias poch satisfetas de no haver pogut obtindre palcos. Dolorós és tenir que subjectarse a la falta absoluta d'un local gran com se requereix pera una festa com aquesta, y en això hi ha que buscarhi la causa dels apremis y disgustos que han caigut demunt de la Comissió organitzadora.

En altre lloch d'aquest número donem lo programa dels dos concerts que, com veuran nostres llegidors, comprenen lo bo y mellor del repertori de l'Orfeo.

Avuy podém ja fixar ab tota exactitut l'itinerari que farà l'Orfeo. Hi ha hagut dificultats pera poguer vindre ab tren especial, que s'ols podia conseguirse arribant a Tarragona després de l'esprés. Pera evitar això, l'Orfeo surtirá de Barcelona lo diumenge vinent ab lo tren ordinari de las sis del matí, pera arribar a las 9,55.

L'anada a Esplugas serà ab tren especial, que surtirá d'aquí a las 7,30, o siga un poch abans que'l correu de Lleyda, y'l retorn está fixat a las vuit de la nit, també ab tren especial.

A las 8,30 se formarà un tren especial que portará als orfeonistas a Barcelona.

Hi ha demanadas cent plassas en lo tren especial d'anada y vinguda a Esplugas, que serán ocupadas per los amichs d'aquí que acompanyarem a l'Orfeo.

La qüestió del dinar a Poblet ha sigut resolta d'una manera completa per l'Associació, poguent tindre la seguretat los que d'aquí vagin a la festa, de trobar un bon servey en una de las casas immediatas al Monastir.

Probablement los orfeonistas dinaran a l'«Hotel Villa-Engracia».

D'ajudar lo temps, com és probable en aquesta estació, la gentada que's reunirà a Poblet serà inmensa. De totes parts s'están demanant a l'Esplugas hostatjes, y cada grupo d'excursionistas busca la mellor manera de resoldrer la qüestió de subsistencias.

L'acte de l'entrega de la bandera que las donas de Catalunya regala a l'«Unió Catalanista», tindrà una grandíssima solemnitat y importancia. Exprofes pera dit acte ha escrit un himne lo genial poeta Joan Maragall, del que ha compost la música l'afamat director de l'Orfeo en Millet.

L'«Unió Catalanista» ha convidat a presenciar l'entrega de la bandera, ademés de tots los seus expresidentes, entitats y periòdics adherits y socis individuals, al Consistori dels Jochs Florals, Lliga Regionalista de Barcelona, Catalunya Federal, Centre Excursionista de Catalunya, Mestres en Gay Saber y altres personalitats de las que més han contribuít al renaiement catalá.

Ja per l'esmentada invitació, ja també per los vius desitjos que hi ha de concórrer a la festa, podém avuy afirmar que a Poblet s'hi congregaran representacions de totes las entitats de Catalunya, constituint l'aplech més important que s'haurá fet fins avuy.

Hèusaquí'l programa complet dels dos concerts que l'«Orfeo Catalá» donará en lo teatre Principal d'aquesta ciutat lo prop-venent diumenge, dia de Pasqua.

A la TARDE.—Primera part
«Lo Cant de la Senyera», Millet; per las tres seccions.
«Lo Rossinyol», (Cansó popular), Mas y Serracant; per las tres seccions.
«La Gata y en Belitre», (Cansó popular), Pujol; per las tres seccions.
«La Mare de Déu», Nicolau; per las tres seccions.
«Las Campanas de Nadal», Comes; per las tres seccions.

Segona part
«Las flors de Maig», Clavé; per la secció d'homes.
«Cançó de noys», Grieg; per la secció d'homes.
«Caligaverunt oculi mei», Victoria; per las tres seccions.
«Aucellada», Jannequin; per las tres seccions.

A la NIT.—Primera part
«Lo Cant de la Senyera», Millet; per las tres seccions.
«Lo Fill del Rey», (Cansó popular), Pujol; per las tres seccions.
«Lo Cant dels aucells», (Cansó popular), Millet; per la secció d'homes. Solo per la professora senyora Wehrle.
«Oh quin bon eco», Roland de Lassus; per las tres seccions.
«Divendres Sant», Nicolau; per las tres seccions.

Segona part
«Los Pescadores», Clavé; per la secció d'homes.
«L'Emigrant», Vives; per la secció d'homes.
«Pregaria a la Verge del Remei», (1) Millet; per la secció de senyoretas.
«La mort del Escolá», Nicolau; per las tres seccions.
«Credo de la Missa del Papa Marcelo», Palestrina; per las tres seccions.

(1) Acompanyada al armonium pel Mestre Sr. Comella.

Se prega a totes las personas que tenen encarregadas localitats pera'ls dos concerts de l'Orfeo, que's serveixin passar a recullir las desde avuy al dijous vinent, de cinch a set de la tarde, al «Bolsin de Tarragona», (Rambla de St. Joan, núm. 27). Pasat lo dijous s'entendrà que'ls interessats renuncian a las localitats no recullidas y's disposará d'ellas.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 24.—Stas. Afra, Susagna, Mariana y Paladia mrs.—Dilluns, 25.—St. Gregori VII p.—Dimars, 26.—Sts. Felip Neri fr. y Eleuteri p.—Dimecres, 27.—Sants Beda Venerable pbr. y Joan p. y mr.—Dijous, 28.—Sts. Just bisbe d'Urgell y altre Just cf.—Divendres, 29.—Santa Teodosia mr.—Dissapte, 30.—Sant Ferrán rey d'Espanya. (Vigilia, dijuni ab abstinencia de carn.)

Quaranta horas: Comensan a l'Iglesia de las Dominicas de la Presentació.

NOVAS

PER TARRAGONA

La Comissió designada per l'Alcaldia pera gestionar la rebaixa de la contribució industrial y del cupo de consums, ademés de convidar particularment a totes las entitats que firmaren l'exposició dirigida ab tal motiu a l'Ajuntament, endressá ahir al poble la següent allocució:

«Tarragonins:

La Comissió organitzadora designada pera gestionar activament la rebaixa de la contribució industrial y de comers y del cupo de consums d'aquesta capital, que vé tributant desde fa molts anys ab subjecció a una tarifa que en realitat no li correspon, té l'honor de dirigir-se al vehinat, convidantlo a la reunió magna que's celebrará demá diumenge, 24 del que som, a las sis de la tarde, en lo Saló Consistorial d'aquesta ciutat.

Pera conseguir, donchs, en justicia, la rebaixa dels esmentats impostos que agobian a l'industria y al comers locals a conseqüencia d'un recarrech excessiu que, en últim terme representa una càrrega insuportable pera totes las classes socials, la Comissió exhorta a tots los contribuents, entitats, corporacions y societats de la població a que, depositant en aras de la conveniencia general, rivalitats y diferencias xoras, pre tin lo seu valió concurs y assistescan a tan important reunió, ahont se tractarán assumptos que per una o altra banda afectan als interessos comuns, adoptant y posant immediatament en execució'ls acorts que's considerin necessaris pera recabar dels Poders públics lo regoneixement de nostra lligitima demanda y la rebaixa de la tributació.

Tarragona 23 Maig de 1903.—La Comissió.

Verament és d'aplaudir l'activitat y entusiasmament ab que s'ha portat aquest assumpto quina importancia és de tothom reconeguda. A l'iniciativa del Centre Industrial, respongueren totes las entitats tarragoninas, y l'Ajuntament, que resumeix los interessos y las aspiracions de la ciutat, no ha volgut quedar-se enera en aquesta tasca de sanítos y pur patriotisme.

Tothom deu concórrer, donchs, aquesta tarde a la Casa comunal. Ho demanem pel floreiximent del nostre comers y de la petita industria, quina decadencia sembla volguer precipitar l'apatia criminal dels nostres governants; ho demanem per interés de a classe agricola a la que ha barrat las portas de Tarragona lo odiosíssim impost de consums; ho demanem, sobre tot, per aquestas classes necessitadas que exemptas d'ocupació y de treball no tenen ab que apagar la fam dels seus fills y han d'emigrar forsosament, abandonant la llar sagrada ahont l'existencia és sempre dignosa al caliu dels recorts íntims y ab l'afalch de las més bellas ilusions.

S'ha volgut posar a prova la paciència dels tarragonins. Un dia y altre dia hem reclamat respectuosament contra uns impostos que més que una injusticia representan un sarcasme. Es hora ja de probar que'ns quedam alé y energias pera exigir lo que ab tota la rahó y tot lo dret nos ha sigut negat tantas vegadas.

Potser pequem d'optimistas; però tenim la convicció de que aquesta tarde al sortir de Cà la Ciutat, haurá quedat esfumada per sempre aquella llegenda que presentava a Tarragona com un poble mort, inactiu, incapas d'aixecarse de la postracció a que l'havian condemnat la maldat dels uns, la massa bona fé dels altres y la indiferencia de tots.

Los amichs de l'Espluga de Francolí celebrarán la festa inaugural de l'Associació Catalanista'l dia 31 del corrent, en un dels més espayosos locals de la població, la que será presidida pel digne president de l'Unió Catalanista, nostre bon amich D. Jo-

SI SENYOR

No hi ha cap confitura comparable a las tan anomenadas pastillas ALONSO HERMANOS elaboradas a Logroño de fa mes de 40 anys. Són eficasment recomenadas per son agradabilíssim paladar y excelents condicions nutritivas que las fan superiors a totes las imitacions. Venda exclusiva: Ultramarins y comestibles de JOSEP CARDONA, Portalet, 1 y Plassa de la Font, 51, Tarragona.—Marca de fábrica «La Cabra».—Unich depòsit a Tarragona de las anomenadas pastas italianas pera sopa, que's reben semanalment als establiments Cardona, carrer del Portalet, n.º 1, Plassa de la Font, 51, y carrer de Apodaca, 27. Participem als consumidors de tan excelent pasta, que visitin lo depòsit que tenen los senyors Cardona, en lo que hi trobaran un variat assortit de ditas pastas italianas a preus sumament baratos.—Venda de pá y sopa «Gluten» pera'ls diabètics. Extens assortit de distintas classes de formatges nacionals y extrangers.

Portalet, 1 i.—Plassa de la Font, 51.—Apodaca, 27

séph M.ª Roca y en la que hi pendrán part distingits oradors.

Ab molt gust assistiriam a dita festa, mes ja comprendran nostres bons amichs de l'Espluga que aquell dia tindrem prou feina en atendre y agasajar a l'Orfeo Catalá.

Convalecencias.—Ovi Lecitina Glol.

Totas las missas que de sis a onze del prop venent dimars se dirán a la iglesia de St. Joan (Caputxins) de aquesta ciutat, serán aplicadas a la ánima de la que en vida fou virtuosa dama, D.ª Antonia Ferrer Vidal, y mare del benvolgut amich y company En Freyerich, vis-president de nostra Associació.

—Boixets de puntas. Canonets de boix. Balart y Fill, Sant Pere de Torrelló (Barcelona).

Una bona mostra dels avensos que l'art tipogràfic ha fet en nostra ciutat n'és lo libre «Herèu y Cabalé» que per encàrrech de son autor lo conegut compatrici y estimat amich nostre En Ferrán de Querol y de Bofarull, acaba de donar a llum la casa Sugrañes.

Lo mentat libre no és més que un recull de costums tarragoninas escritas ab molt garbo y ajustadas a la realitat, de quinas avuy no fem més que donarne compte, prometent ocuparnos degudament en una de nostras properas edicions.

Entretant rebim autor y editor nostra més coral felicitació.

—Camisera y corbatas alta novetat. Camisería de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

Diumenge vinent tindrán lloch a Espluga de Francolí y Montblanch dos grans meetings de propaganda catalanista, en los que hi pendrán part notables oradors.

Són molts los que esperan la celebració de dits meetings que tant contribuirán a escampar los ideals catalanistas per la Conca de Barberá y Segarra.

Pernils gallegos. Sobrassada de Mallorca. Sixto Villalba.—Tarragona.

Molt concorregudas se vegeren las missas celebradas ahir en l'Iglesia del Sagrat Cor en sufragi de l'ánima de la distingida Sra. D.ª Josepha Miralles, esposa que fou de nostre respectable amich D. Leonci Montañés, a qui junt ab la demés familia li reitèrem nostre més sentit pèsam.

Tallèm d'una correspondencia de Montblanch publicada per nostre estimat confrare La Veu de Catalunya del dijous:

«La propera vinguda de l'Orfeo Catalá a Poblet, ha posat en conmovió a tota la rodalia. Si'l temps no ho destorba, se pot ben dir que lo Conca sencera, en sa mellor part, farà cap al celèberrim monastir.

—La Festa Major, que's farà diumenge y dilluns propers, se presenta poch animada, puig no haventhi alegrías als cors, mal pot eixir als de fóras. Ab tot, y com a festa extraordinaria, cal remarcar que al «Fomento» una companyia dramática catalana, dirigida pel actor Fages, posará en escena «Els Vells» de l'ignasi Iglesias, qui assistirá a la representació, y una de castellana, en que és primer actor y director lo senyor Vazquez, donará l'obra d'en Blasco «El Angelus».

Cansat de provar específichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet

surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCÉSCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

FORN

N'hi ha un pera llogar en un carrer cèntric. Informaran en l'administració de LO CAMP.

VAQUERIA SUISSA

Aquest important establiment serveix llet al públic tots los dias, dematí y tarde. Las horas d'esmunyir serán desis a nou del matí y de cinch a set de la tarde.

S'expendrà exclusivament en las mateixas quadras, Carrer de Armanya, entre'ls de Lauria y Adriano, y en los magatzems de loza, cristall y porcelana que la Sra. Vda. de Joseph Mercadé, posseix a la Rambla de Sant Joan, 44.

A totes horas y particularment a las d'esmunyir, podrá'l públic visitar la Vaquería.

NOTA IMPORTANT. Las vacas que acaba de rebre aquesta casa són Suissas; vingudas directament d'aquell país.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasajes, San Sebastián, Bayona, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 28 de Maig, lo vapor Cabo S. Sebastian, son capitá D. Joan C. Zorrozua, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

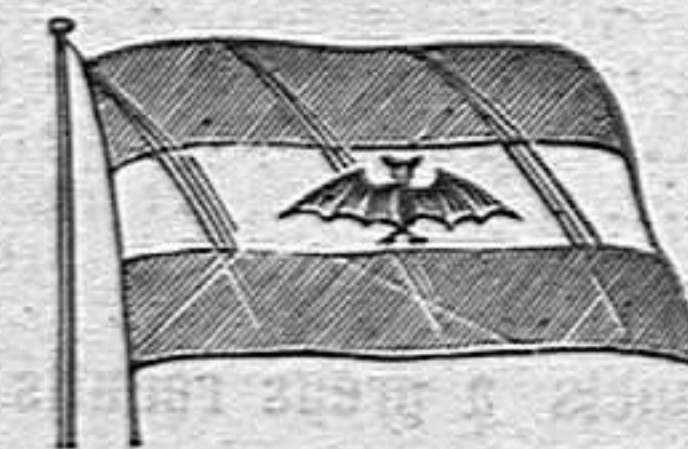
SVENSKA LLOYD

LINIA DE VAPORS DE LLOYD SUECH DE GÖTHEBURG

SERVEY BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA Y LOS PORTS ESCANDINAVIUS

Lo vapor suech Norge, sortirà del dia 4 al 6 de Juny, admetent, càrrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocolm, Cristianí, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrköping, Gefle, Sundswaly Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia.

Lo despatxan sos agents Srs. Boada germans.

Compañía Valenciana de Navegación

Linia regular de grans y rápits vapors

ENTRE

Espanya, França é Italia

Vapors de la Compañía

Sagunio, Alcira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Devia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera Marsella y Gènova los dimars de cada setmana esca-

la quinzenal a Liorna.

Pera Valencia, Alacant, Almería, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva los dijous de cada setmana.

Viatjes extraordinaris a Marsella y Niza.

S'admet passatge y càrrega a molts reduits.

S'admet càrrega ab nolit seguit y coneixement directe pera New-York, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Gènova.

Agent: D. Román Musolas

Carrer d'Apodaca, 38.—TARRAGONA.—Teléfono, núm. 34

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.—Tortosa.—Molt Srs. meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any d'una escrófula crónica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se preconi- san pera aqu cassos, vaig ensejar los Hipofosfats Climent, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona. Srs. Climent y C.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch'assegurarlos qu'en tots los cassos d'Asthenia presentats a la meya clínica a causa d'afeccions genitales provinents de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteróptosis) lo Xarop Climent marca SALUD m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona. Exigeixis lo llegítim Xarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Ovi

Lecitina

Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre Establiment de begudas

DE JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22.—Tarragona

Cervesa fresca Moritz, rebuda diariament de la fàbrica. Horxates y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas a preus econòmichs

SE SERVEIX A DOMICILI

ACADEMIA CARBÓ
DIBUIX-PINTURA ART DECORATIV
Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos qu ar de uou del matí.
Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.
DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.
Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.ª -TARRAGONA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigaus de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resisteix tota proba al devall d'uu canaló. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, qni ai Rafel ni Murillo los podrian fer melló, apropòsit per regalós; causan gran admiració. Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

RELOTGERIA

DE F. RIGAU

Baixada de Misericordia 14 TARRAGONA

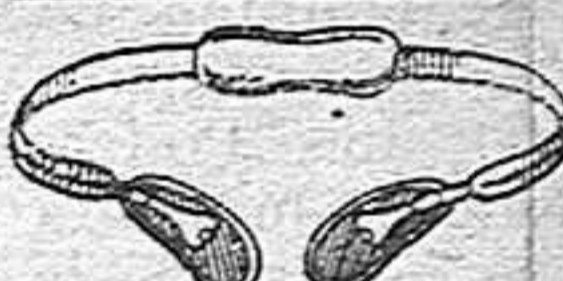
Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

CLINICA DENTAL

DE D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU PROFESSOR-DENTISTA

Unió, 44, pral.-Tarragona

Curació prompta de las malalties de la boca y dents. Extraccions sense dolor. Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions. Construcció de dents, dentaduras y aparells de totas classes y empleo de tots los anestessichs coneguts.

Gran fàbrica de braguers

24, Unió, 24

Hermados (TRENCAATS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y pràctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras.

Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trenaduras congenitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirujia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los generos de son catàlech com per los preus reduhits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.-TARRAGONA

La veritable propaganda

és farà usant tots los cataláns l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisat, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse. Despullas, tercerilla etz., grans llegums etz.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.-Tarragona

Negoci lucratiu

Venda de varias participacions, de la societat tarragonina Pedrol y Companyia, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada a l'extracció de materias fecals pel sistema «INODORO». Darán rahó a l'Administració d'aquest setmanari.

Fàbrica de sabó

Miquel Melendres

Sabó desde 0.20 ptas., 0.22 y hasta 0.38 la lliura. Se serveix a domicili. Vilamitjana, 9, (Pla de la Sèu, devant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA

En aquest antich y acreditat taller se construeix tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant a obras, que'n treballs artístich-decoratius y de luxo.

11, MENDEZ NUÑEZ, 11.

Centre d'Instrucció Musical de Tarragona

SALÓ AYNÉ

Queda oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch. Lo dia 1.ª de Octubre quedá obert lo curs de 1902 a 1903.

Horas de classe

Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde. Noys: de 6 a 8 de la nit.

GABINET Y CLINICA DENTAL

A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas. Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions. Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola

Complet assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.ª, constructors d'aradas y bògits pera ondas llauradas y demés màquines agrícolas.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranger..... 2 »
Número d'avuy..... 10 cénts

Anuncis a preus reduhits

EMULSIÓ NADAL

Unica que conté'l 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá

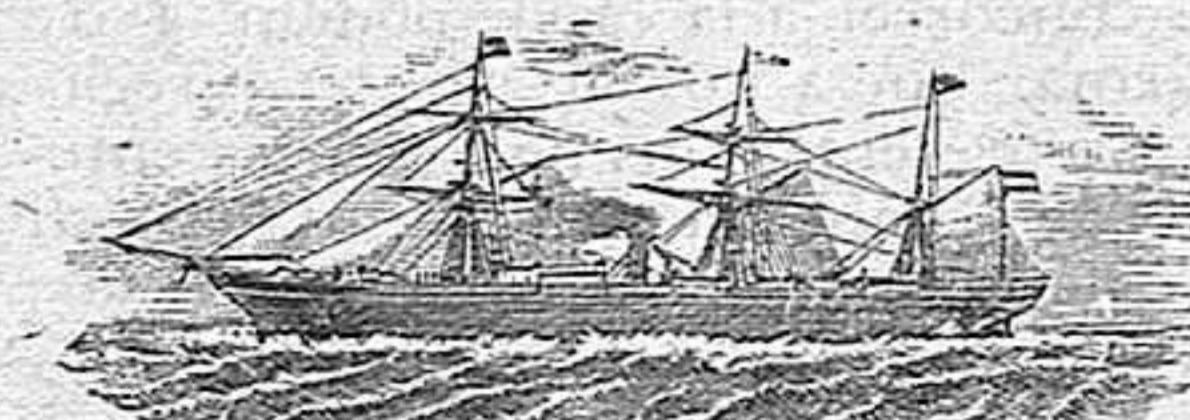
Aprobada y recomenada per las Academies de Metges y Apotecaris

LA MELLOR:

LA MÉS AGRADABLE

Aygua naf SERRA

Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta. A engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus. A la menuda: Farmacia del Centro.—Tarragona.—Demandar AYGUA NAF SERRA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 16 de Maig sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor Alfonso XII, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y carrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Maig sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 30 de Cadiz lo vapor Montevideo, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Maig sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cadiz, lo vapor León XIII, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y carrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y carrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Carupano y Trinitat ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 23 de Maig sortirà de Barcelona, habent fet las escalas intermitjas lo vapor Isla de Panay, directament pera Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 2 Juny sortirà de Barcelona, l'3 de Valencia, l'5 de Málaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor Cataluna directament pera Santa Cruz de Tenerife Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 d'Abril sortirà de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cadiz, lo vapor, directament pera Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor M. L. Villaverde pera Fernando Póo, ab escalas en Casablanca, Mazagan y altres ports de la Costa occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tànger.—Sortidas de Cadiz: dillúns, dimecres y divendres. Sortidas de Tànger: dimars, dijous y dissabtes. Pera més informes dirigirse a son agent D. Emili Borrás

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per crónicas que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats. De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, Barcelona.

Farmacia Plana

al costat de la antiga CASA FIGUERAS REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adiquits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antiepticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aygus minero-medicinals TARRAGONA

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras Real 6, cantonada Rebollado 20

En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT Sofre FLORESTILLA de la millor marca TARRAGONA

Academia Duarte

Carrer de la Palma, 2.-Tarragona

Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dret y Ciencias sociales y Filosofia y Lletres, comprenent en aquesta darrera las seccions corresponents a las tres llicenciaturas.

Lo curs, com en anys anteriors, comensarà'l dia 1.ª de Octubre, com aixís ho disposa l'art. 3.ª del Reglament.

S'admeten alumnes interns y externs. L'Academia compta ab suficient nombre de professors titulars pera cada secció.

Pera informes al Director D. Francesch Duarte, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

CERVEZA

de primera calitat, se serveix a preus reduhits en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totas classes, marcas de primera y preus econòmichs.

S'arrendarà

o vendrà l'edifici, núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plazos. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar cualsevol industria. Pera tractar dirigirse al mateix interessat, qu'avuy en dia l'ocupa, o bé a don Joseph M.ª Pagés, Enginier a Reus.

Lo Dr. J. Jordán

DENTISTA

Té l'honor d'oferir a sos nombrosos clients y al públich en general, lo Gabinet Odontològich que ab los millors avensos de la Odontologia moderna ha establert a

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1.ª (cantonada al carrer de Caspe, junt ab teatres Tivoli y Novetats) y fentlos aixís mateix avinent que opera tots los dillúns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis DE LAS 9 DEL MATÍ A LAS 5 DE LA TARDE.